

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Sjuksköterskeprogrammet

KANDIDATUPPSATS

Att möta det uttalade svåra

Inställningar hos vårdpersonal mot personer med
självskaðebeteende

Mårten Bylander och Elvira Duphorn

Omvårdnad 15hp

Varberg 2015-09-24

Att möta det uttalade svåra

Inställningar hos vårdpersonal mot personer med
självskadebeteende

Författare:

Mårten Bylander

Elvira Duphorn

Ämne

Omvårdnad

Högskolepoäng

15hp

Stad och datum

Varberg 2015-09-24

Titel	Att möta det outtalade svåra: Inställningar hos vårdpersonal mot personer med självska debeteende
Författare	Elvira Duphorn & Märten Bylander
Sektion	Akademin för hälsa och välfärd
Handledare	Ulrica Åström, Universitetsadjunkt, Fil. Mag.
Examinator	Inger Wieslander, Universitetsadjunkt, Fil. Dr.
Tid	Hösttermin 2015
Sidantal	16
Nyckelord	Inställning, Omvårdnad, Självska debeteende, Vårdpersonal

Sammanfattning

För att vården ska bli optimal för personer med självska debeteende krävs adekvat bemötande från vårdpersonal. Bemötande påverkas av vilka inställningar vårdpersonal har mot patientgruppen. För att förbättra vården för personer med självska debeteende är det av betydelse att undersöka vilka faktorer som påverkar inställningen. Syftet med litteraturstudien var att belysa faktorer som påverkar inställningar hos vårdpersonal gentemot personer med självska debeteende. Metoden var en litteraturstudie baserad på elva vetenskapliga artiklar vilka analyserades, bearbetades och sammanställdes. Resultatet visade att inställningar hos vårdpersonal mot personer med självska debeteende påverkades av olika bakomliggande faktorer. Fem teman framkom vid bearbetning av artiklarna och representerar studiernas viktigaste resultat: kunskap, rutin och praktisk möjlighet, upplevd förmåga att vårda, ålder och kön samt personen bakom beteendet. Den faktor som i högst utsträckning gick att påverka var kunskap, det visade sig att god kunskap om självska debeteende ledde till en mer positiv inställning. Inläringstillfällen inom självska debeteende bör erbjudas vårdpersonal samt ingå i alla vårdprofessioners utbildningar. Vidare forskning om betydelsen av vårdpersonals bemötande mot personer med självska debeteende behövs för att främja omvårdnadsprocessen.

Title	To respond to the unspoken difficulty: Attitudes in care staff towards people who self harm
Author	Elvira Duphorn & Mårten Bylander
Department	Academy for Health and Welfare
Supervisor	Ulrica Åhström, Lecturer, MSC.
Examiner	Inger Wieslander, Lecturer, Ph.D.
Period	Autumn 2015
Pages	16
Key words	Attitude, Health Professionals, Nursing, Self-harm

Abstract

An adequate attitude is needed to optimise the care for people who self-harm. The attitude differs and effects the treatment which care givers hold towards people who self-harm. It's important to know which attitudes there are towards people who self-harm to be able to improve the treatment for them. The aim of this study was to aware factors that affect the attitude towards people who self-harm. The method was a literature review based on elven scientific articles which were analysed, processed and compiled. The result showed that attitudes care givers hold towards people who self-harm are effected by various underlying factors. Five themes were selected to represent the studys' most important results: Knowledge, routine and practical ability, perceived ability to cherish, age and gender and the person behind the behaviour. Knowledge was the factor that was the most affectable one, it was shown that good knowledge about self-harm led to a more positive attitude. Learning opportunities about self-harm should be offered to care givers and be a part of education in all caregiving professions. Further research on the role of health professionals' attitude towards people with self-harm behavior is needed to foster the care process.

Innehållsförteckning

Inledning	1
Bakgrund	1
Mellanmänskliga aspekter	1
Självskadebeteende	2
Motiv att skada sig själv	3
Patienternas omvårdnadsbehov	3
Syfte	4
Metod	4
Datainsamling.....	4
Databearbetning	6
Forskningsetiska överväganden	6
Resultat	6
Kunskap	6
Rutin och praktisk möjlighet	7
Upplevd förmåga att vårda	9
Ålder och kön	9
Personen bakom beteendet.....	10
Diskussion	10
Metoddiskussion	10
Resultatdiskussion	13
Konklusion	16
Implikation	16

Referenser

Bilagor

Bilaga A: Sökordsöversikt

Bilaga B: Sökhistorik

Bilaga C: Artikelöversikt

Inledning

Enligt Folkhälsomyndigheten (2014) har sjukhusvård för kvinnor i åldrarna 15 till 24 år med självska debeteende minskat sedan 2007 men hållit sig på ungefär samma antal för män oberoende av ålder, detsamma gäller kvinnor i övriga åldrar. De personer som i högst utsträckning vårdas på sjukhus relaterat till självska debeteende är kvinnor i åldrarna 15 till 24 år (ibid.). I två olika studier gjorda i Sverige av Jutengren, Kerr och Stattin (2011) och Zetterqvist, Lundh, Dahlström och Svedin (2013) undersöktes förekomsten av självska debeteende hos skolelever i åldrarna 13 till 17 år. Resultaten visade att 34 % och 36 % i respektive studie, någon gång skadat sig själv medvetet (ibid.).

Enligt Long, Manketelov och Tracey (2013) är kön, ålder, kultur samt en persons beteende inte avgörande i frågan om att utveckla självska debeteende. Att skada sig själv är ett sätt att hantera sina inre känslor och återfå kontroll över dem (Johansson, 2010 & Sandy, 2013). Den fysiska smärtan som uppstår när en person skadar sig själv, tränger undan den psykiska smärtan och anses vara lättare att hantera. Att skära sig kan ses som ett substitut för att prata om det svåra (ibid.).

I en litteraturstudie av McHale och Felton (2010) om vårdpersonals inställningar mot personer med självska debeteende, framgår att sjuksköterskor upplever sig ha ett större ansvar vad gäller medicinska åtgärder än att utveckla närmare relationer med patienter. Enligt Gibb, Beautrais och Surgenor (2010) går det att se skillnad i vad vårdpersonal anser vara problematiskt i samband med personer med självska debeteende beroende på var vårdpersonalen arbetar. Att personer med självska debeteende är svåra att förstå uttrycks i större utsträckning av vårdpersonal på medicinvårdsavdelning jämfört med vårdpersonal på akutvårdsavdelning. Känslan av att inte förstå självska debeteende, uttrycks ännu mindre hos vårdpersonal på psykiatrisk avdelning (ibid.). I en studie av Eriksson och Åkerman (2012) där de undersöker upplevelsen av vården hos personer med självska debeteende, framgår det av mer än hälften av patienterna att vårdpersonal har negativa attityder mot dem.

Hur vårdpersonal bör bemöta personer med självska debeteende behöver studeras för att kunna erbjuda god vård, detta för att underlätta läkningsprocessen för personer med självska debeteende samt för att vårdpersonal ska känna trygghet och självförtroende i relation till patienterna.

Bakgrund

Mellanmänskliga aspekter

Personcentrerad vård beskrivs enligt Ekman et al. (2011) som vård där strävan är att hela personen är med i vårdprocessen. En person blir inte sin sjukdom och varje patient är unik och ska behandlas utefter det, genom att personen sätts framför sin sjukdom. Personcentrerad vård innebär också att respektera de val en person gör och

att personen ska vara medveten om sina valmöjligheter (Ekman et al., 2011). Att en person inte blir sin sjukdom och att varje patient är unik överensstämmer med Travelbee's teori (Kirkevold, 2000 & Wiklund, 2009). Travelbee's teori har grund i existensialismen och hon menar att lidandet en person upplever är individuellt och att fokus bör ligga på att samtala med patienten om dennes upplevelse för att kunna förstå tillståndet (Kirkevold, 2000). Vidare beskriver Travelbee att en persons upplevelse av sin sjukdom är en viktigare referensram att förhålla sig till än olika klassificeringar. Lidandet en person upplever kan uttryckas på olika sätt där självförebåelse och fördebåelse mot andra är två exempel. Upplevelse av mening i tillvaron är enligt Travelbee av stor vikt för att hitta tillbaka till önskad hälsa. Travelbee menar att mellanmänsklig kontakt krävs för god vård och att det uppnås genom god kommunikation vilken kan leda till att upplevelser delas av patient och vårdpersonal. Kommunikation beskrivs som den viktigaste delen i vårdrelationen. Vårdpersonal måste vara medveten om sina uppfattningar och förutfattade meningar för att kunna ge individanpassad vård. Kunskap och insikt hos vårdpersonal ska finnas i så pass hög grad att de kan identifiera och tillgodose patienters behov (ibid.).

Enligt International council of nurses' etiska koder har sjuksköterskan fyra grundläggande ansvarsområden: främja hälsa, förebygga sjukdom, återställa hälsa och lindra lidande (Svensk sjuksköterskeförening, 2012). Patienters rätt att göra egna val, behålla sin värdighet och bli bemötta med respekt är viktiga utgångspunkter. Ytterligare en utgångspunkt är att alla har rätt till samma omvårdnad. Ansvar hos sjuksköterskor ligger först och främst i att ta hand om dem som är i behov av vård och det ska ske med respektfullhet, lyhördhet, medkänsla, trovärdighet och integritet (ibid.).

Självskadeteende

Självskadeteende definieras genom sin form beroende på hur skadan utförs, detta kan exempelvis vara genom skada på huden eller intoxikation. Självskadeteende definieras också genom sin intention, där syftet är eller inte är att avsluta sitt liv, samt genom patologisk status där sjukdomssymptom eller uttryck för individuell problematik undersöks (Johansson, 2010). I Long et al. (2013) litteraturstudie beskrivs *self-harm* (att skada sig själv) som ett samlingsnamn för ett beteende som resulterar i en fysisk skada som hade kunnat undvikas, men som uppstår genom en medveten handling eller försummelse. Bjärehed (2012) hävdar i sin sammanställning om självskadeteende att begreppet självskadeteende är det vanligaste begreppet som används i Sverige. Begreppet självskadeteende syftar till när en person utför en direkt skada på den egna kroppen. Fortsättningsvis menar Bjärehed (2012) att samlingsbegreppet som används i Sverige är självdestruktivitet och beskriver olika handlingar men specificerar och avgränsar inte användningen. I den europeiska traditionen används *deliberate self-harm* (avsiktlig självskada) som begrepp och här görs ingen skillnad på självskadeteende med eller utan avsikt att suicidera (Bjärehed, 2012). Ordet *avsiktlig* är omdiskuterat och anses av vissa forskare vara

överflödigt då det kan antyda att personen med ett självskadebeteende har ett val att skada sig eller inte (Long et al., 2013). I Nordamerika används begreppet *non-suicidal self-injury* (NSSI) vilket betyder att personen skadar sig själv utan suicidal avsikt (Bjärehed, 2012).

Motiv att skada sig själv

Warm, Murray och Fox (2003) visar att självskadebeteende främst genomförs i syfte att behålla kontrollen och för att få utlopp för ilska. Det beskrivs som ett sätt att uttrycka emotionell smärta och som en copingstrategi. De självskadande handlingarna förstärks och upprepas i relation till att de lindrar ångest och svåra känslor för stunden (ibid.). Att skära sig anses ge lättnad och kan vara effektivt nog att göra personen omotiverad att använda andra vägar till läkning (Johansson, 2010). Long et al. (2013) beskriver två olika vägar som förklaring till att en person skadar sig. En person kan samla på sig starka emotionella känslor som leder till att personen skadar sig och därigenom känner lättnad, vilken sedan går över till känslor av skuld. Det kan också vara ett plötsligt behov av att skada sig, vilket kan vara beroendeframkallande (ibid.).

Sandy (2013) visar i sin studie om motiv att skada sig själv, att vårdpersonal menar att patienter i vissa fall skadar sig som ett sätt att undvika döden eller att göra sig mindre vackra för att undvika framtida utnyttjande. Vårdpersonalen menar att patienterna anser att förövare inte vill göra några närmanden om de gör sig mindre attraktiva (ibid.).

Patienternas omvårdnadsbehov

Personer med självskadebeteende är en specifik vårdgrupp men med olika personligheter och omvårdnadsbehov som bör tillgodoses på ett sätt som överensstämmer med Travelbee's teori (Kirkevold, 2000). Respekt, medkänsla och värdighet bör visas till personer som söker vård i samband med att ha skadat sig själva, eller har ett pågående självskadebeteende (Nationella självskadeprojektet, 2014). När den akuta skadan åtgärdats läggs fokus på samtal om vad den bakomliggande orsaken till beteendet är, vilket sammanhang personen befann sig i, vad som hänt innan och vad självskadebeteendet har för funktion för personen (ibid.). McHale och Felton (2010) och Craigen och Foster (2009) belyser vikten av att patienter blir sedda, trodda och förstådda för att de skall kunna öppna sig i ett samtal med vårdpersonal. Craigen och Foster (2009) beskriver att patienter vill känna personlig kontakt med vårdpersonal och att relationen ska sträcka sig utanför klinikkens väggar. Patienter vill känna att de har ett värde för vårdpersonalen. Brister i bemötande gör att patienter blir mindre nöjda med sin vård och kanske väljer att inte söka vård igen (McHale & Felton, 2010).

Duperouzel och Fish (2008) beskriver i sin studie, där patienter och vårdpersonal intervjuades om förståelse för varför personer skadar sig själva, att vårdpersonalen

efterfrågar mer utbildning eftersom de inte riktigt förstår avsikt och syfte till varför personer med självskadebeteende skadar sig själva. Utbildning i att hantera händelser där en person skadar sig själv, var också något vårdpersonalen bad om. Patienterna i samma studie av Duperouzel och Fish (2008) beskrev att de upplever sin läkning som enklare om de blir lyssnade på och slipper känna att de riskerar att bli dömda för vad de vill samt behöver berätta. Vidare påpekar Duperouzel och Fish (2008) att målet med behandlingen inte enbart bör vara att sluta skada sig själv. Det finns en fin gräns mellan att hindra patienter från att skära sig och att inte hindra dem. Det är troligt att de skadar sig vid ett annat tillfälle och kan använda farligare tillvägagångssätt, exempelvis svälja vassa föremål. Förtroende är en viktig faktor för att patienterna ska vara välmående. En del sjuksköterskor ser personer med självskadebeteende som rebelliska, de ser sig själva som beskyddare och de uttrycker en känsla av misslyckande om patienterna skadar sig själva. Personalen kan känna skuld för att patienter lyckas skada sig och känna att de behöver förklara sig för sina medarbetare och chefer (ibid.).

Vårdpersonals bemötande påverkas av vilken inställning de har mot personer med självskadebeteende. För att förbättra vården för patientgruppen är det av betydelse att undersöka vilka faktorer som påverkar inställningen hos vårdpersonal. Det är också relevant att se hur dessa faktorer i sin tur kan påverkas för att förbättra inställningen hos vårdpersonal mot personer med självskadebeteende.

Syfte

Syftet med litteraturstudien var att belysa faktorer som påverkar inställningar hos vårdpersonal gentemot personer med självskadebeteende.

Metod

Metoden var en litteraturstudie uppbyggd genom en systematisk databassökning av vetenskapliga artiklar. Sökning och bearbetning av materialet utgick från Rosén (2012).

Datainsamling

Sökningarna gjordes i tre olika databaser, PubMed, Cinahl och PsycInfo. PubMed och Cinahl är databaser vars vetenskapliga artiklar inriktar sig på omvårdnad, medan PsycInfo innehåller vetenskapliga artiklar inom psykologi (Karlsson, 2012).

Begränsningarna som användes i PubMed var att artiklar skulle vara skrivna på engelska och att de blivit publicerade de senaste fem åren. I Cinahl var begränsningarna att artiklarna var max fem år, att de var skrivna på engelska och att det var research articles. I PsycInfo användes begränsningarna engelsk text och max fem år gamla. Sökningen var även inställd på peer reviewed och journal article.

En pilotsökning gjordes i databasen Summon med sökorden *self-harm*, *self-harm behavior*, *deliberate self-harm* och *NSSI* för att få en översikt om det fanns tillgängligt material samt vilket begrepp som var mest relevant utifrån syftet med studien. Det framkom att *self-harm* var det ord som gav flest träffar och omfattade flest begrepp. För att hitta resultatartiklar som svarade mot studiens syfte användes *self-harm*, *attitude* och *nurs* med trunkering(*) som fritextord i samtliga databaser för att få med alla böjningar av orden. Den booleska söktermen AND användes mellan varje sökord.

Vid sökningarna var inklusionskriterier att artiklarna skulle redovisa inställningar hos vårdpersonal som vårdat personer som skadat sig själva. Exklusionskriterier vid sökningarna var uttalade suicidala avsikter hos personer med självskadebeteende.

Den första sökningen gav 35 träffar i PubMed, 14 träffar i Cinahl och 26 träffar i PsycInfo (se sökhistorik, bilaga B). Författarna till föreliggande litteraturstudie läste titlar och abstrakt enskilt för att sedan jämföra med varandra vilka artiklar som verkade svara mot studiens syfte och studiens inklusionskriterier. Totalt lästes 45 abstrakt för att se om de var relevanta till litteraturstudien. Trettio abstrakt lästes inte då det framkom i titeln att det var en litteraturstudie, att titeln tydligt svarade på exklusionskriterierna eller att det inte var vetenskapliga artiklar. De abstrakt som inte svarade på litteraturstudiens syfte eller inklusionskriterier exkluderades, vilket resulterade i 19 artiklar där resultaten lästes. Av de 19 artiklarna var det 10 artiklar som svarade på studiens syfte samt inklusionskriterier.

I en andra sökning användes ämnesord för att hitta ytterligare artiklar. I PubMed valdes ämnesordet *behavior*, *self injurious* tillsammans med *attitude** och *nurs**. Sökningen gav 108 träffar, alla titlar lästes. De första 56 abstrakten i sökningen lästes men relevansen i att läsa abstrakt som tydligt indikerade på att ingå i exklusionskriterierna granskades ej fortsättningsvis. Totalt lästes 74 abstrakt varav en artikel ansågs tillräcklig intressant för vidare granskning, resterande hade påträffats innan eller svarade inte mot syftet och inklusionskriterierna. *Self-Injurious Behavior* användes som ämnesord i Cinahl tillsammans med *attitude** och *nurs** som fritextord. Detta resulterade i 11 träffar där alla abstrakt lästes, men ingen ny artikel som svarade mot litteraturstudiens syfte och inklusionskriterier hittades. I PsycInfo användes *self injurious behavior* som ämnesord samt *attitude** och *nurs** som fritextord. Sökningen gav 14 träffar, alla abstrakt lästes men gav ingen ny artikel att granska.

Slutligen hade sökningarna lett fram till 11 artiklar som svarade mot litteraturstudiens syfte och de granskades enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall för vetenskapliga artiklar. Bedömningsmallen graderar artiklarna efter en tregradig skala där grad ett innebär hög vetenskaplig kvalitet och grad tre innebär låg vetenskaplig kvalitet. Fyra artiklar gavs grad ett och sju artiklar gavs grad två vilket innebär god vetenskaplig kvalitet hos samtliga artiklar.

Databearbetning

Resultatartiklarna lästes och analyserades individuellt upprepade gånger, de lästes till en början var för sig utifrån litteraturstudiens syfte för att sedan läsas ur ett helhetsperspektiv. Överstrykning med färgpennor användes för att markera faktorer till inställningar hos vårdpersonal mot personer med självskadebeteende. Konsensus om vad i resultatet som var relevant, uppnåddes genom diskussion mellan litteraturstudieförfattarna relaterat till litteraturstudiens syfte och inklusionkriterier. Resultatartiklarna lästes sedan igen för att försäkra att inget viktigt resultat förbisågs. Resultatartiklarna översattes och relevanta delar placerades i respektive artikelöversikt (tabell 3).

Återkommande faktorer i resultatartiklarna som påverkar vårdpersonals inställningar mot personer med självskadebeteende gav teman i litteraturstudiens resultat. Likheter och skillnader gällande bakomliggande faktorer påträffades och noterades. De rubriker som framkom ur utvalda teman var: kunskap, rutin och praktisk möjlighet, upplevd förmåga att vårda, ålder och kön samt personen bakom beteendet.

Forskningsetiska överväganden

Forskning inom humanvetenskap skall vara till nytta för individen, samhället eller professionen (Kjellström, 2012). Svensk lag (SFS 2003:460) säger bland annat att forskning avsedd för människor måste ta hänsyn till att mänskliga rättigheter och att grundläggande friheter bevaras.

Nio av artiklarna i resultatet har blivit godkända av en etisk kommitté. Majoriteten av artiklarna lyfte även fram att deltagarsvaren behandlades konfidentiellt och med informerat samtycke. Studien av Kool, van Meijel, Koekkoek, van der Bijl och Kerkhof (2014) krävde inte etiskt godkännande eftersom det inte ingick några patienter.

Resultat

Kunskap

Kool et al. (2014) undersökte om inställningen hos vårdpersonal kunde förbättras mot personer med självskadebeteende med hjälp av ett utbildningsprogram. Det visade sig att utbildning om självskadebeteende resulterade i mer positiv inställning hos vårdpersonal gentemot personer med självskadebeteende (Kool et al., 2014; Perboell, Hammer, Oestergaard & Konradsen, 2015). Utbildning om självskadebeteende visade sig även i studierna av Martin och Chapman (2014) och Perboell et al. (2015) ha positiv effekt på inställningen, genom att vårdpersonal som genomgått utbildningen skattade sig högre i förmåga att omhänderta patienterna än de utan utbildning. Upplevd förbättrad förmåga att bedöma, hänvisa och ta hand om personer med självskadebeteende kunde ses i Kool et al. (2014) studie efter utbildning. Antaganden

om att patienterna skadade sig för att få uppmärksamhet eller att de var manipulativa avtog eller försvann vilket resulterade i en mer positiv inställning hos vårdpersonalen (ibid.). Vårdpersonal i Muehlenkamp, Claes, Quigley, Prosser, Claes och Jans (2013) studie som fått utbildning ansågs sig ha högre kunskap och kände sig mer bekväma i kontakt med patienter med självskadebeteende, än vårdpersonal som inte fått utbildning. Dickinson och Hurley (2012) visar att utbildning om självskadebeteende resulterar i mindre motvilja mot personer med självskadebeteende samt ökad förståelse hos vårdpersonal. Conlon och O'Tuathail (2012) och Martin och Chapman (2014) påvisar att vårdpersonal efterfrågade mer utbildning om självskadebeteende, eftersom att de inte ansåg sig vara tillräckliga i vårdandet av personer med självskadebeteende.

Kool et al. (2014) studie visar att utbildning gjorde att vårdpersonal ansåg sig känna mer empati för personer med självskadebeteende samt för deras maktlöshet. Även vårdpersonalen i studierna av McCarthy och Gijbels (2010) och Muehlenkamp et al. (2013) angav mer empati efter erhållen utbildning om självskadebeteende som resulterade i signifikant påverkan på inställningarna. Liknande trend gick att se i det empatiska förhållningssättet hos deltagarna i Perboell et al. (2015) studie. Vårdpersonal som fått utbildning känner sig mindre hjälplösa efter erhållen utbildning eftersom de får bättre förståelse, både för patienternas och för sitt eget beteende, vilket resulterar i bättre inställning (Kool et al., 2014). Vårdpersonal uppnådde förståelse till underliggande problem hos personer med självskadebeteende och vikten av att samtala om problemen med dem. Utbildning ledde dessutom till insikten att det var till nackdel att pressa patienter att sluta skada sig själva samt att det inte behövde stoppas. Personer med självskadebeteende agerar som de gör på grund av personliga bakomliggande faktorer (ibid.).

McCarthy och Gijbels (2010) påvisar signifikant skillnad på sjuksköterskor med akademiska kvalifikationer jämfört med sjukhustränade. Sjuksköterskor med akademiska kvalifikationer höll en mer positiv inställning än de utan (ibid.). Högt skattad kunskap hos vårdpersonal resulterade i bättre bemötande till personer med självskadebeteende (Egan, Sarma & O'Neill, 2012). Vidareutbildning var enligt Hauck, Harrison och Montecalvo (2013) inte signifikant relaterat till inställningar men det visade sig att utbildning efterfrågades av personalen. Deltagarna i Artis och Smith (2013) studie rapporterar olika åsikter angående utbildning kontra erfarenhet, där fåtalet deltagare anser erfarenhet vara det allra viktigaste. Merparten anser dock att erfarenhet är ett bra sätt att lära, men att utbildning krävs för att få djupare kunskap samt bättre förståelse och därmed bättre tillvägagångssätt i möten med personer med självskadebeteende (ibid.).

Rutin och praktisk möjlighet

Hur länge vårdpersonal arbetat på akutvårdsavdelning visade sig påverka inställningen mot personer med självskadebeteende, genom att den var mer positiv

hos de sjuksköterskor som hade längre erfarenhet jämfört med dem med kortare erfarenhet (Perboell et al., 2015). Även studien av Conlon och O'Tuathail (2012) indikerar på att vårdpersonal med längre erfarenhet var mindre negativa till personer med självskadebeteende än de med kortare erfarenhet. McCarthy och Gijbels (2010) påvisar en trend som visar att antalet år av erfarenhet påverkar inställningen hos sjuksköterskor. Längre erfarenhet gav en mer positiv inställning, men studien visade samtidigt att det blev en vändpunkt där inställningen blev mindre positiv igen efter 16 års erfarenhet (ibid.). Hauck et al. (2013) kunde inte påvisa att psykiatrisjuksköterskor med fler års erfarenhet hade mer positiv inställning mot personer med självskadebeteende än de med kortare erfarenhet. I studien av Cleaver, Meerabeau och Maras (2014) där vårdpersonals inställningar mot unga personer med självskadebeteende undersökts, hade vårdpersonal som arbetat mellan elva till femton år en mer positiv inställning mot personer med självskadebeteende jämfört med de som hade upp till tio års erfarenhet. Vårdpersonal som arbetat mellan elva till femton år hade dessutom en mer positiv inställning än de med över sexton år av erfarenhet i yrket. Dickinson och Hurley (2011) visar skillnader mellan år av erfarenhet och inställning hos sjuksköterskor mot personer med självskadebeteende. Sjuksköterskor registrerade före 1976 hade sämre inställning mot personer med självskadebeteende jämfört med sjuksköterskor registrerade efter 1976 (ibid.).

Över 10 års erfarenhet hos läkare resulterade i bättre förmåga att behandla personer med självskadebeteende än vad det gjorde för sjuksköterskor med samma år av erfarenhet (Martin & Chapman, 2014). Sjuksköterskorna angav mer empatiska påståenden men uttryckte mer frustration över patienterna än vad läkarna gjorde. Läkare hade generellt en bättre upplevd inställning mot personer med självskadebeteende än sjuksköterskor (ibid.).

Upplevd kunskap och självförtroende i att omhänderta personer med självskadebeteende var högre hos psykologer än hos sjuksköterskor på psykiatrisk avdelning och sjuksköterskor på medicinsk avdelning enligt Muehlenkamp et al. (2013). Psykologer hade enligt studien mer empati samt mindre negativa inställningar än de andra professionerna. Bland deltagarna som påstod sig sakna utbildning om självskadebeteende, var sjuksköterskor på medicinsk avdelning de som rapporterade minst upplevd kunskap. De kände sig mindre bekväma i omhändertagandet av personer med självskadebeteende jämfört med psykologer och sjuksköterskor på psykiatrisk avdelning (ibid.). Akutvårdsavdelning är inte den mest fördelaktiga platsen för vård av personer med självskadebeteende (Artis & Smith, 2013; Conlon & O'Tuathail, 2012; Martin & Chapman, 2014). Tidsbrist och brister inom organisationen är faktorer som påverkar bemötandet mot personer med självskadebeteende negativt (Artis & Smith, 2013; McHale & Felton, 2010).

Upplevd förmåga att vårda

Osäkerhet kunde göra att vårdpersonal inte ansåg sig kunna göra ett fullgott arbete i vårdandet av personer med självskadebeteende (Artis & Smith, 2013). Det kunde dessutom påverka vilket bemötande vårdpersonal gav personer med självskadebeteende. Sjuksköterskorna i studien av Perboell et al. (2015) skattade sig inte speciellt högt i förmåga att ta hand om de patienter som skadat sig själva. Artis och Smith (2013) påvisar att vårdpersonal angav mer negativa inställningar hos kollegor än hos sig själva samt att de skattade sin egen arbetsgrupp som bättre än de andra arbetsgrupperna. Ett fåtal personer av de som deltog i studien av Egan et al. (2012) ansåg sig ha bristfällig kunskap i självskadebeteende. Resterande personer, som innebar en majoritet av deltagarna, ansåg sig ha god eller mycket god kunskap. Ett övervägande antal deltagare ansåg sig vara så gott som trygga i sitt kunnande och ett fåtal deltagare ansåg sig väldigt trygga i omhändertagandet av personer med självskadebeteende. Det förekom också deltagare som rapporterade att de inte kände sig det minsta trygga i sin förmåga att hantera personer med självskadebeteende. Både kunskap om självskadebeteende och att känna sig trygg i vård av personer med självskadebeteende var kopplat till inställning. Ökad kunskap och trygghet innebar förbättrad inställning och därmed förbättrat bemötande (ibid.). Perboell et al. (2015) påvisar att nära hälften av deltagarna i deras studie kände sig någorlunda effektiva i arbetet med personer med självskadebeteende medan resterande deltagare kände sig väldigt effektiva. Att känna sig effektiv innebar att vara trygg i vårdandet och ledde till en mer positiv inställning (ibid.).

Ålder och kön

Högre ålder hos vårdpersonal visade sig vara en faktor som resulterade i högre självsäkerhet och därmed bättre inställning i vårdandet av personer med självskadebeteende. Vårdpersonal äldre än 41 år hade bättre upplevd förmåga att ta hand om patienter än de i åldersgruppen 20 till 30 år (Perboell et al., 2015). Den enda signifikanta skillnaden Conlon och O'Tuathail (2012) fann när de jämförde variabler som ålder, kön och erfarenhet, var att sjuksköterskor i åldern 41 till 60 år hade något mer positiv inställning mot personer med självskadebeteende än sjuksköterskor i åldern 21 till 40 år. McCarthy och Gijbels (2010) studie visar att åldern påverkade inställningen hos vårdpersonal genom att sjuksköterskor mellan 41 till 50 år höll en mer positiv inställning än sjuksköterskor mellan 51 till 60 år.

Perboell et al. (2015) studie visar att både män och kvinnor hade positiva inställningar mot personer med självskadebeteende. Vidare visar studien att kvinnor hade mer positiva inställningar än män vilket bekräftas av Muehlenkamp et al. (2013). Kvinnorna i Perboell et al. (2015) studie hade ett mer empatiskt tillvägagångssätt än männen samt var mer självsäkra i bemötande mot patienterna. Martin och Chapman (2014) jämförde läkare över 50 år, med sjuksköterskor i samma åldrar. Jämförelsen visade att läkarna skattade sig högre än sjuksköterskorna angående förmågan att omhänderta personer med självskadebeteende. (ibid).

Utbildningsprogrammet i vård av personer med självskadebeteende i studien av Kool et al. (2014) visade inget signifikant samband mellan utbildningsprogrammets effekt på inställningen och olika variabler såsom ålder och kön. Cleaver et al. (2014) hittade inte heller någon signifikant skillnad i inställning gällande ålder och kön.

Personen bakom beteendet

Vårdpersonals uppfattning om personer med självskadebeteende skiljde sig beroende på vilka orsaker som gjorde att de skadade sig själva (Artis & Smith, 2013; Martin & Chapman, 2014). Vårdpersonal kände mer empati om det var suicidförsök än om självskadehandlingen var uppmärksamhetssökande (Martin & Chapman, 2014). Var patienterna återkommande till vården ledde det till frustration (Conlon & O'Tuathail, 2012; Martin & Chapman, 2014). Vårdpersonal i Conlon och O'Tuathail (2012) studie menade att patienter som vill ha uppmärksamhet och hjälp ofta, blir ignorerade eller marginaliserade. Studien visade dessutom att en del sjuksköterskor tyckte att personer med självskadebeteende var slöseri med personalens tid och att de hade svårt att känna medkänsla för dem. Det visade sig att patienters vård kunde påverkas av sjuksköterskans inställning, beslut angående patienten togs utifrån vilken inställning sjuksköterskorna hade mot personer med självskadebeteende. Var inställningen negativ kunde det resultera i maktmissbruk vilket ledde till sämre vård (ibid.).

En, enligt vårdpersonalen, tragisk bakgrundshistoria hos personer med självskadebeteende resulterade i mer empati hos vårdpersonal jämfört med om de inte hade någon direkt historia samt om skadorna på kroppen var små (Artis & Smith, 2013). Vårdpersonalen beskrev känslor av frustration och irritation i de fall där patienterna enligt vårdpersonalens värderingar inte hade någon tydlig anledning att skada sig själva. God anledning att skada sig enligt vårdpersonalens mening gjorde att vårdpersonalen spenderade mer tid med patienterna (ibid.).

Cleaver et al. (2014) påvisar att vårdpersonal höll en mer positiv inställning mot unga personer med självskadebeteende jämfört med inställningen de hade mot äldre personer med självskadebeteende, vilket berodde på att de ansåg att de unga inte hade förståelse för innebörden av sina handlingar. Vårdpersonalen såg alltså unga personer med självskadebeteende som oförstående och det gjorde därmed självskadebeteendet mer accepterat (ibid.).

Diskussion

Metoddiskussion

Omvårdnad som ämnesområde innebar att databaserna PubMed och Cinahl användes för artikelsökning och Psycinfo användes för artikelsökning då den även inriktar sig på psykologi. Sökningar i tre databaser kan ses som en styrka för litteraturstudien eftersom det innebär en bred sökning. I sökningarna avgränsades artiklarna med hjälp av limits som krävde att artiklarna skulle vara högst fem år gamla vilket är rimligt för

valt ämnesområde. Även detta ses som en styrka eftersom resultatet i artiklarna är relevanta i tiden.

I huvudsak användes två olika sökningar i datainsamlingen, den första med endast fritextord för att få så bred sökning som möjligt, vilket resulterade i tio av elva resultatartiklar. *Attitude**, *nurs** och *self-harm** var de ord som ansågs svara bäst mot syftet. Begreppet självskadebeteende ligger till grund för sökningen, vilket tillsammans med en pilotsökning i databasen Summon ledde till valet av begreppet *self-harm*. Begreppen inställning, omvårdnad och självskadebeteende översattes till engelska. Begreppet självskadebeteende uttrycks i olika termer inom engelskan vilket kan ses som en svaghet. Antalet resultatartiklar ansågs vara få, därför gjordes en sökning i PubMed med *attitude* som ämnesord tillsammans med *self-harm** i fritext. PubMed valdes då det var den databas som genererade i flest antal träffar vid första sökningen. Eftersom sökningen endast resulterade i dubletter av tidigare påträffade artiklar och artiklar som inte svarade mot syftet eller inklusionskriterierna, valdes istället ämnesordet *behavior*, *self injurious* tillsammans med *attitude** och *nurs**. Sökningen resulterade i en ny resultatartikel, vilket bidrog till att samma sökning gjordes i Cinahl och PsycInfo, vilket inte resulterade i någon ny resultatartikel. Den Booleska termen NOT hade med fördel kunnat användas för att minska antalet artiklar med fokus på suicid. Omvårdnad hade kunnat översättas till *care/caring*, vilket eventuellt kunnat resultera i andra artiklar i sökningarna.

Tre resultatartiklar i litteraturstudien kom från Irland (Conlon & Tuathail, 2012; Egan et al., 2012; McCarthy & Gijbels, 2010), tre stycken kom från Storbritannien (Artis & Smith, 2013; Cleaver et al., 2014; Dickinson & Hurley, 2012). En resultatartikel kom från Australien (Martin & Chapman, 2014), en kom från Belgien (Muehlenkamp et al., 2013), en kom från Danmark (Perboell et al., 2015), en kom från Holland (Kool et al., 2014) och en kom från USA (Hauck et al., 2013). Det kan ses som en bred informationskälla eftersom det innebär att artiklar från tre kontinenter använts. En svaghet kan vara att det inte ingår någon artikel från Sverige i litteraturstudien vilket kunde vara intressant för att göra jämförelser med vårdpersonal i Sverige. Litteraturstudiens resultat kan överföras på många vårdrelationer men främst mellan vårdpersonal och patienter med psykisk ohälsa. Vårdpersonal ges bättre förutsättningar att ge god vård i relation till stigmatiserade grupper om de är medvetna om sin inställning och vad som påverkar den.

I litteraturstudien ingår en kvalitativ studie (Artis & Smith, 2013), tre studier med mixad metod (Cleaver et al., 2014; Conlon & O'Tuathail, 2012; Martin & Chapman, 2014) och sju studier med kvantitativ metod (Dickinson & Hurley, 2012; Egan et al., 2012; Hauck et al., 2013; Kool et al., 2014; McCharthy & Gijbels, 2010; Muehlenkamp et al., 2013; Perboell et al., 2015). Att det är få artiklar som innehåller enbart kvalitativ data kan ses som en svaghet då det innebär ett mindre djupgående resultat. Däremot är artiklar med kvantitativ data fördelaktiga för att lättare hitta

samband mellan olika variabler (Billhult & Gunnarsson, 2012), vilket var önskvärt. Artiklarna var överlag överensstämmande och tog upp liknande faktorer vilket kan ses som en styrka. Det ska också nämnas att en artikel helt frångick majoriteten av övriga artiklars resultat (Hauck et al., 2013). Artikeln motsäger vad de andra artiklarnas resultat visat angående exempelvis kunskap och utbildning angående personer med självskadebeteende.

Resultatartiklarnas vetenskapliga kvalitet poängsattes enligt Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall. Fyra artiklar gavs grad ett och sju artiklar gavs grad två vilket innebär god vetenskaplig kvalitet hos samtliga artiklar (ibid.). Två artiklar (Egan et al., 2012; Kool et al., 2014) var inte etiskt granskade men det går att förstå genom exempelvis konfidentialitet att författarna till resultatartiklarna var medvetna om etiska aspekter. En av artiklarna (Kool et al., 2014) kom från Holland och nämner att studien inte kräver etisk granskning enligt landets lagar eftersom inga patienter var inblandade. Att använda Kool et al. (2014) studie stöds av att forskning inom humanvetenskap ska vara till nytta för individen, samhället eller professionen (Kjellström, 2012) vilket studien anses vara. Samtliga artiklar var relevanta till litteraturstudiens syfte.

Fyra artiklar (Egan et al., 2012; Kool et al., 2014; Martin & Chapman, 2014; Perboell et al., 2015) hade bortfall mellan 50 till 55 procent vilket går att ifrågasätta då det kan påverka reliabiliteten i studiernas resultat, det blir oklart om de som inte valde att delta kunde ge studierna ett annat resultat. Billhult och Gunnarsson (2012) menar att en svarsfrekvens på 70 till 75 procent ses som acceptabelt. Bortfall på över 20 % poängsattes med ett av tre möjliga poäng i Carlsson och Eimans (2003) bedömningsmall, vilket inte resulterade i någon väsentlig påverkan av totalsumman i bedömning av studierna. Dessutom anses resultaten i studierna rimliga eftersom de innehåller statistiskt signifikanta faktorer som rimligtvis kunde blivit lika även om fler deltagit. Egan et al. (2012), Kool et al. (2014), Martin och Chapman (2014) och Perboell et al. (2015) diskuterar sitt bortfall, vilket stärker validiteten för studierna eftersom de reflekterar över vad bortfallen kan innebära för resultatet. Dickinson och Hurley (2011) diskuterar sitt stora bortfall och nämner att antalet deltagare ändå är representativt med motiveringen att kvalitén och djupet på data var viktigt i studien, vilket ses som positivt för resultatartikelns reliabilitet.

Metoden som använts för föreliggande litteraturstudie anses av dess författare överlag vara god, datainsamlingen är välgjord genom att den är systematisk, artikelsökningarna anses vara lättöverskådliga och en pilotsökning gjordes. Databearbetningen är välgjord, artiklarna lästes flera gånger, likheter och skillnader markerades med färgpennor och diskuterades mellan litteraturstudieförfattarna. Efter diskussion angående vad som svarade mot syftet och om vad i materialet som hade värde för litteraturstudien, lästes artiklarna igen och de viktigaste resultaten skrevs ned och sammanställdes.

I litteraturstudien ingår professionerna läkare, sjuksköterskor, undersköterskor och psykologer under den gemensamma nämnaren vårdpersonal. Begreppet vårdpersonal används såvida jämförelse mellan professionerna inte föreligger.

Resultatdiskussion

Resultatet visar både positiva och negativa inställningar hos vårdpersonal mot personer med självskadebeteende (Artis & Smith, 2013; Cleaver et al., 2014; Conlon & O'Tuathail, 2012; Dickinson & Hurley, 2012; Egan et al., 2012; Hauck et al., 2013; Kool et al., 2014; Martin & Chapman, 2014; McCarthy & Gijbels, 2010; Muehlenkamp et al., 2013; Perboell et al., 2015). Det visar sig att de uppfattningar vårdpersonal har om självskadebeteende leder till olika inställningar som i sin tur påverkar vilken vård personer med självskadebeteende får (Artis & Smith, 2013; Conlon & O'Tuathail, 2012).

Utbildningsprogram om självskadebeteende har enligt Kool et al. (2014), Martin och Chapman (2014) och Perboell et al. (2015) goda effekter på inställningen hos vårdpersonal mot personer med självskadebeteende. Trots vetskap om vad utbildning kan innebära är kunskapen bristfällig på många håll, vilket påvisas av att vårdpersonal känner sig osäkra i vårdandet av personer med självskadebeteende (Egan et al., 2012). Det framträder även i Conlon och O'Tuathail (2012) och Hauck et al. (2013) studier där vårdpersonal efterfrågar mer utbildning. Dessutom visar studien av Perboell et al. (2015) som gjordes på akutvårdsmottagning, att 19 % av de 122 sjuksköterskorna i studien hade utbildning i självskadebeteende. Det hade med fördel kunnat vara fler eftersom att personer med självskadebeteende som skadat sig själva allvarligt, kommer dit i första hand. Kool et al. (2014) studie utgick från psykiatriska vårdavdelningar och visar att endast 4 % av de 178 deltagarna i studien hade specialistutbildning i självskadebeteende.

Dickinson och Hurley (2012) understryker att den kunskap vårdpersonal innehar, påverkar vilken inställning de har mot personer med självskadebeteende. Däremot kan Hauck et al. (2013) inte visa någon skillnad hos vårdpersonalen i studien trots olika vidareutbildning. Att det inte ses någon skillnad kan bero på att vårdpersonalen i Hauck et al. (2013) studie i allmänhet har hög utbildning i ämnet eftersom de är psykiatrisjuksköterskor, skillnaderna blir därför inte så tydliga. Kunskap och erfarenhet påverkas av var vårdpersonal arbetar vilket kan ses genom att vårdpersonal inom psykiatri har lättare att förstå personer med självskadebeteende än vårdpersonal på akutvårdsavdelning och vårdpersonal på medicinsk avdelning (Gibb et al., 2010). Akutvårdsavdelning beskrivs som en mindre bra plats att vårda personer med självskadebeteende (Artis & Smith, 2013; Conlon & O'Tuathail, 2012; Martin & Chapman, 2014). Oberoende av avdelning är tidsbrist och andra brister inom organisationen faktorer som gör att bemötandet mot personer med självskadebeteende försämras (Artis & Smith, 2013; McHale & Felton, 2010).

Utbildning saknas hos vårdpersonal trots den förbättring det innebär. Patienter får lida då deras behov inte tillgodoses och de kan bli bemötta med negativa inställningar, vilka inte gynnar läkningen (McHale & Felton, 2010). Travelbee menar att den kunskap som krävs för att tillgodose patienters behov ska finnas för att uppnå en god vårdrelation. Vårdpersonalen ska vara medveten om sina uppfattningar och förutfattade meningar (Kirkevold, 2000). Long et al. (2013) påtalar att ordet *avsiktligt* i relation till självskadebeteende, kan ses som överflödigt. Det antyder att personer med självskadebeteende har ett val att skada sig när det egentligen är mycket mer komplext än så. Det är en viktig ståndpunkt att ta i beaktning att självskadehandlingen kanske är ett måste snarare än ett val, när vårdpersonal gör sin bedömning. Vårdpersonalen som ingick i Conlon och O'Tuathail (2012) studie menar att en person som skadar sig själv har rätt att göra det. Däremot var det inte lika självklart att de förtjänade samma vård som andra patientgrupper. Personalen angav dessutom en osäkerhet i huruvida de kunde hjälpa personer med självskadebeteende. I Artis och Smith (2013) framkom det istället att alla deltagare i studien ansåg att personer med självskadebeteende ska bli behandlade på samma sätt som andra patienter.

En patient som blivit dåligt bemött och fått bristfällig vård kan komma att undvika att söka kontakt med vårdpersonal i framtiden (Artis & Smith, 2013). Personcentrerad vård (Ekman et al., 2011) samt etiska förhållningssätt (Svensk sjuksköterskeförening, 2012) beskrivs i bakgrunden och bör ses som utgångspunkter i all vård, inte minst i vård av personer med självskadebeteende. Patientgruppen behöver tas på allvar, bli lyssnade till och bli behandlade utefter sina behov (Craigén & Foster, 2009; McHale & Felton, 2010). Enligt den senaste SBU-rapporten (2015) angående självskadebeteende upplevs vårdpersonal ofta som dömande och det beskrivs att personer med självskadebeteende anser att vårdpersonal inte har tillräcklig kunskap om självskadebeteende (Statens beredning för medicinsk utvärdering [SBU], 2015).

Artis och Smith (2013) belyser att vårdpersonal i deras studie menar att det är en svår balans mellan att bry sig och att bli för involverad samt att de ville hålla ett professionellt avstånd. Det framgår att den inställning vårdpersonal har mot personer med självskadebeteende är betydelsefull för relation och läkning (Craigén & Foster, 2009). Det ska vara en inställning som präglas av att vårdpersonal och andra i personens närhet, bryr sig om denne och att relationen vårdpersonal och patient emellan är jämlik (ibid.). Nära relationer kan innebära bättre vård men för nära vård kan resultera i att vårdpersonalen mår dåligt i relationen (Wilstrand, Lindgren, Gilje & Olofsson, 2007). Vårdpersonalen känner för mycket ansvar för patienten och blir orolig och ledsen när denne skadar sig själv, vilket i sin tur kan leda till utbrändhet. Relationer där vårdpersonal blir för emotionellt bunden till patienten för att kunna hålla professionellt avstånd, kan göra att patienten känner att vården blir kvävande eftersom det kan innebära att personalen är för övervakande (ibid.).

Artis och Smith (2013) understryker att sättet vårdpersonal ser på personer med självskadebeteende är avgörande för bemötandet personalen har mot dem. Personalen uppvisar ett mer överseende bemötande om beteendet ses som en reaktion på en eller flera händelser eller som ett sätt att hantera känslor, jämfört med om självskadebeteendet ses som uppmärksamhetsökande eller manipulerande (ibid.). Duperouzel och Fish (2008) understryker att målet med vården inte bör vara att få personer med självskadebeteende att sluta skada sig själv, det kan vara mer rimligt att låta det ske än att stoppa det. Vårdpersonalen menar att patienter kan komma att använda andra farligare sätt att skada sig på annars (ibid.). Det kan ses som ett svårt övervägande och i vissa situationer kan frågor om integritet komma i vägen för att stoppa beteendet (Wilstrand et al., 2007). Wilstrand et al. (2007) beskriver en komplicerad situation där en person med självskadebeteende skär sig under täcket. Vårdpersonalen i studien anser inte det vara lämpligt att lyfta på täcket eftersom att hen anser det kränka patienten men vill samtidigt stoppa patienten från att skada sig själv (ibid.).

Antalet män som deltagit är lågt i samtliga studier och de har enligt Dickinson och Hurley (2011), Muehlenkamp et al. (2013) och Perboell et al. (2015) sämre inställning till personer med självskadebeteende än vad kvinnorna har. Det kan vara relevant att fundera över om det låga antalet män i studierna kan ge en missvisande syn på mäns inställningar men det är inte orimligt att det är färre män i studierna med tanke på att vårddyrket är kvinnodominerat.

Conlon och O'Tuathail (2012) studie visar att vårdpersonal i åldrarna 41 till 60 år har bättre inställning till personer med självskadebeteende än vårdpersonal i åldrarna 20 till 40 år. McCarthy och Gijbels (2010) visar att vårdpersonal i åldrarna 41 till 50 år har bättre inställningar än deltagarna i åldrarna 51 till 60 år. Det ser först ut som att inställningen förbättras i takt med ökad ålder men verkar sedan avstanna och vända mot en försämring (Conlon & O'Tuathail, 2012; McCarthy & Gijbels, 2010). Inställningen förefaller vara bäst hos personer mellan 40 till 50 år om studierna slås ihop (ibid.). Förklaring till att det är bättre inställning i högre åldrar kan vara att det i många fall innebär längre erfarenhet, men det är oklart varför det vänder. Det verkar bli bättre inställningar med fler års erfarenhet (Clever et al., 2014; McCarthy & Gijbels, 2010; Perboell et al., 2015), vid en viss punkt vänder det dock och inställningen mot personer med självskadebeteende blir sämre igen (Clever et al., 2014; McCarthy & Gijbels, 2010). Det går att spekulera i om det handlar om minskat intresse för yrket i allmänhet efter lång tid i tjänst. Dickinson och Hurley (2011) påvisar att sjuksköterskors inställningar var bättre om sjuksköterskorna var registrerade efter 1976 jämfört med innan 1976. Det kan bero på att utbildningen kan ha sett annorlunda ut samt att samhället i stort hade en annan inställning mot psykisk ohälsa.

Inställningen mot personer med självskadebeteende är en känslig fråga och det går att fundera över om deltagarna i studierna svarar som de förväntas, snarare än hur det är i verkligheten. I Artis och Smith (2013) studie framkommer det att vårdpersonal skattar sin egen förmåga att ta hand om personer med självskadebeteende som högre än andras förmåga inom professionen. De beskriver mer negativa inställningar och en sämre förmåga att lyssna hos kollegor än hos sig själva (ibid.). Att all vårdpersonal beskriver sina kollegor som sämre än sig själva kan betyda att de antingen underskattar andras förmåga eller överskattar sin egen. Det verkar troligt att deltagarna förskönar sin egen person eftersom att det förväntas av dem att de ska vara kunniga och förstående.

Konklusion

Mest framträdande i litteraturstudien är att det finns olika faktorer som på olika sätt påverkar inställningen hos vårdpersonal gentemot personer med självskadebeteende. Merparten av forskningsresultatet påvisar positiva inställningar hos vårdpersonal, vilket exempelvis innebär att ta en person med självskadebeteende på allvar. Några studier påvisar även negativa inställningar, exempelvis att anse personer med självskadebeteende som uppmärksamhetssökande. Resultatet visar i stor utsträckning att kunskap hos vårdpersonal inom självskadebeteende, är en viktig faktor för inställningen till patientgruppen. Det blir också tydligt att inställningen hos vårdpersonal till personer med självskadebeteende skiljer sig beroende på varför de skadar sig och om de skadar sig upprepade gånger.

Implikation

Behovet av utbildning om självskadebeteende skulle kunna tillgodoses genom exempelvis en kurs inom området i samtliga vårdutbildningar. I framtida forskning kring personer med självskadebeteende bör fokus ligga på vilket förhållningssätt hos vårdpersonal som gynnar personer med självskadebeteende i högst utsträckning. Fler kvalitativa studier kan ge en fördjupad bild av problematiken och dess lösningar.

Referenser

- *Artis, L., & Smith, J. R. (2013). Emergency department staff attitudes toward people who self-harm: Exploring the influences of norms and identity. *Advanced Emergency Nursing Journal*, 35(3), 259-269.
- Billhult, A., & Gunnarsson, R. (2012). Enkäter. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (s. 139-149). Lund: Studentlitteratur AB.
- Bjärehed, J. (2012). Aktuella teman inom självskadeforskning med relevans för behandlingsarbete: Terminologi och diagnostik, förekomster, allvarlighetsgrad, förståelsemodeller, social smitta, och internet. Hämtad 2014-05-14 från <http://www.nationellasjalvskadeprojektet.se/download/18.3f4c6c4a13e6133832c1389/1371627604786/5++Bj%C3%A4rehed+Aktuella+teman+inom+sj%C3%A4lvskadeforskning+med+relevans+f%C3%B6r+behandlingsarbete.pdf>
- Carlsson, S., & Eiman, M. (2003). *Evidensbaserad omvårdnad: Studiematerial för undervisning inom projektet " Evidensbaserad omvårdnad- ett samarbete Universitetssjukhuset MAS och Malmö Högskola"*.
- *Cleaver, K., Meerabeau, L., & Maras, P. (2014). Attitudes towards young people who self-harm: Age, an influencing factor. *Journal of Advanced Nursing*, 70(12), 2884-2896. doi:10.1111/jan.12451
- *Conlon, M., & O'Tuathail, C. (2012). Measuring emergency department nurses' attitudes towards deliberate self-harm using the self-harm antipathy scale. *International Emergency Nursing*, 20(1), 3-13. doi:10.1016/j.ienj.2010.08.001
- Craigien, L. M., & Foster, V. (2009). "It was like a partnership of the two of us against the cutting": Investigating the counseling experiences of young adult women who self-injure. *Journal of Mental Health Counseling*, 31(1), 76-94. doi:10.17744/mehc.31.1.ut541157353q065n
- *Dickinson, T., & Hurley, M. (2012). Exploring the antipathy of nursing staff who work within secure healthcare facilities across the United Kingdom to young people who self-harm. *Journal of Advanced Nursing*, 68(1), 147-158. doi:10.1111/j.1365-2648.2011.05745.x
- Duperouzel, H., & Fish, R. (2008). Why couldn't I stop her? Self injury: The views of staff and clients in a medium secure unit. *British Journal of Learning Disabilities*, 36(1), 59-65. doi:10.1111/j.1468-3156.2007.00486.x

- *Egan, R., Sarma, K. M., & O'Neill, M. (2012). Factors influencing perceived effectiveness in dealing with self-harming patients in a sample of emergency department staff. *The Journal of Emergency Medicine*, 43(6), 1084-1090. doi:10.1016/j.jemermed.2012.01.049
- Ekman, I., Swedberg, K., Taft, C., Lindseth, A., Norberg, A., Brink, E., . . . Sunnerhagen, K. S. (2011). Person-centered care--ready for prime time. *European Journal of Cardiovascular Nursing*, 10(4), 248-251. doi:10.1016/j.ejcnurse.2011.06.008
- Eriksson, T., & Åkerman, S. (2012) Patienters upplevelser av vården för självska debeteende. Hämtad 2015-05-14 från <http://www.nationellasjalvskadeprojektet.se/download/18.3f4c6c4a13e6133832c137f/1371623662248/3++Eriksson+och+%C3%85kerman+Patienters+upplevelser.pdf>
- Folkhälsomyndigheten. (2014). *Folkhälsan i Sverige: årsrapport*. Hämtad 2014-04-14 från <http://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/17825/Folkhalsan-i-Sverige-arsrapport-2014.pdf>
- Gibb, S. J., Beautrais, A. L., & Surgenor, L. J. (2010). Health-care staff attitudes towards self-harm patients. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 44(8), 713-720. doi:10.3109/00048671003671015
- *Hauck, J. L., Harrison, B. E., & Montecalvo, A. L. (2013). Psychiatric nurses' attitudes toward patients with borderline personality disorder experiencing deliberate self-harm. *Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services*, 51(1), 20-29. doi:10.3928/02793695-20121204-02
- Johansson, A. (2010). *Självskada: en etnologisk studie av mening och identitet i berättelser om skärande*. Umeå: Hström.
- Jutengren, G., Kerr, M., & Stattin, H. (2011). Adolescents' deliberate self-harm, interpersonal stress, and the moderating effects of self-regulation: A two-wave longitudinal analysis. *Journal of School Psychology*, 49(2), 249-264. doi:10.1016/j.jsp.2010.11.001
- Karlsson, E. K. (2012). Informationssökning. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (s. 95-113). Lund: Studentlitteratur AB.
- Kirkevold, M. (2000). *Omvårdnadsteorier: analys och utvärdering* (2.uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.

Kjellström, S. (2012). Forskningsetik. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (s. 69-94). Lund: Studentlitteratur AB.

*Kool, N., van Meijel, B., Koekkoek, B., van der Bijl, J., & Kerkhof, A. (2014). Improving communication and practical skills in working with inpatients who self-harm: A pre-test/post-test study of the effects of a training programme. *BMC Psychiatry*, *14*(1), 64-82. doi:10.1186/1471-244X-14-64

Long, M., Manktelow, R., & Tracey, A. (2013). We are all in this together: Working towards a holistic understanding of self-harm. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, *20*(2), 105-113. doi:10.1111/j.1365-2850.2012.01893.x

*Martin, C., & Chapman, R. (2014). A mixed method study to determine the attitude of Australian emergency health professionals towards patients who present with deliberate self-poisoning. *International Emergency Nursing*, *22*(2), 98-104. doi:10.1016/j.ienj.2013.09.002

*McCarthy, L., & Gijbels, H. (2010). An examination of emergency department nurses' attitudes towards deliberate self-harm in an Irish teaching hospital. *International Emergency Nursing*, *18*(1), 29-35. doi:10.1016/j.ienj.2009.05.005

McHale, J., & Felton, A. (2010). Self-harm: what's the problem? A literature review of the factors affecting attitudes towards self-harm. *Journal of psychiatric and mental health nursing*, *17*(8), 732-740. doi: 10.1111/j.1365-2850.2010.01600.x

*Muehlenkamp, J. J., Claes, L., Quigley, K., Prosser, E., Claes, S., & Jans, D. (2013). Association of training on attitudes towards self-injuring clients across health professionals. *Academy for Suicide Research*, *17*(4), 462-468. doi: 10.1080/13811118.2013.801815

Nationella självskadeprojektet. (2014). *Rekommendationer för insatser vid självskadebeteende: Nationellt kvalitetsdokument för psykiatrin*. Hämtad 2015-06-12 från <http://www.nationellasjlvskadeprojektet.se/download/18.40768cbb14b32a0480be44/1423638766200/Rekommendationerna+slutgiltig+version+2015.pdf>

*Perboell, P.W., Hammer, N.M., Oestergaard, B., & Konradsen, H. (2015). Danish emergency nurses' attitudes towards self-harm – a cross-sectional study. *International Emergency Nursing*, *23*(2), 144-149. doi: 10.1016/j.ienj.2014.07.003

- Rosén, M. (2012). Systematisk litteraturoversikt. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (s. 430-444). Lund: Studentlitteratur AB.
- Sandy, P. T. (2013). Motives for self-harm: Views of nurses in a secure unit. *International Nursing Review*, 60(3), 358-365. doi:10.1111/inr.12038
- SFS 2003:460. *Lag om etikprövning av forskning som avser människor*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- Statens beredning för medicinsk utvärdering. (2015). *Erfarenheter och upplevelser av bemötande och hjälp bland personer med självska debeteende*. Stockholm: Statens beredning för medicinsk utvärdering.
- Svensk sjuksköterskeförening. (2012). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor*. Hämtad 2015-05-24 från http://www.swenurse.se/globalassets/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/etik-publikationer/sjukskoterskornas.etiska.kod_2014.pdf
- Warm, A., Murray, C., & Fox, J. (2003). Why do people self-harm? *Psychology, Health & Medicine*, 8(1), 72-79. doi: 10.1080/1354850021000059278
- Wiklund, L. (2009). Lidande – en del av människans liv. I F. Friberg & J. Öhlén (Red.), *Omvårdnadens grunder: Perspektiv och förhållningssätt* (1.uppl.) (s. 295-325). Lund: Studentlitteratur AB.
- Wilstrand, C., Lindgren, B.-M., Gilje, F., & Olofsson, B. (2007). Being burdened and balancing boundaries: A qualitative study of nurses' experiences caring for patients who self-harm. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 14(1), 72-78. doi:10.1111/j.1365-2850.2007.01045.x
- Zetterqvist, M., Lundh, L., Dahlström, Ö., & Svedin, C. G. (2013). Prevalence and function of non-suicidal self-injury (NSSI) in a community sample of adolescents, using suggested DSM-5 criteria for a potential NSSI disorder. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 41(5), 759-773. doi:10.1007/s10802-013-9712-5

* Resultatartiklar

Tabell 1: Sökordsöversikt

Sökord	Cinahl	Pubmed	Psycinfo
Självskadebeteende	Self-Injurious Behavior (MM)	Behavior, self injurious [MeSH Terms]	Self-injurious (SU)
Inställning*	Attitude* (fritext)	Attitude* (fritext)	Attitude* (fritext)
Omvård*/sjukskötersk*	Nurs* (fritext)	Nurs* (fritext)	Nurs* (fritext)

Tabell 2: Sökhistorik

Datum	Databas	Sökord/Limits/ Boolska operatorer	Antal träffar	Lästa abstrakt	Granskade artiklar	Resultat artiklar
2015-04-14	Pubmed	Sökord: Attitude* [fritext] AND nurs* [fritext] AND self-harm* [fritext] Filters: 5 years; English language	35	23	9	9
2015-04-14	Cinahl	Sökord: Attitude* [fritext] AND nurs* [fritext] AND self-harm* [fritext] Limiters: 20100101-20151231; English language; Research Article Search modes: Boolean/Phrase	14	8	7(6)*	1
2015-04-14	Psycinfo	Sökord: Attitude* [fritext] AND nurs* [fritext] AND self-harm* [fritext] Limited to: After 20100101; English language; Peer reviewed; Journal article	26	14	3(3)*	0
2015-04-14	Pubmed	Sökord: Attitude [MeSH Terms] AND self-harm* [fritext] Filters: 5 years; English Language	67	39	8(8)*	0
2015-04-15	Pubmed	Sökord: Behavior, self injurious [MeSH Terms] AND attitude* [fritext] AND nurs* [fritext] Filters: 5 years; English language	108	74	6(5)*	1
2015-04-15	Cinahl	Sökord: Self-injurious behaviour [MM] AND attitude* [fritext] AND nurs* [fritext] Limiters: 20100101-20151231; English language; Research Article	11	11	3(3)*	0
2015-04-15	PsycInfo	Sökord: Self injurious behaviour [SU] AND attitude* [fritext] AND nurs* [fritext] Limited to: After 20100101; English language; Peer reviewed; Journal article	14	14	3(3)*	0

* Funna i tidigare sökning

Tabell 3: Artikelöversikt

Artikel 1

Referens	Artis, L., & Smith, J. R. (2013). Emergency department staff attitudes toward people who self-harm: Exploring the influences of norms and identity. <i>Advanced Emergency Nursing Journal</i> , 35(3), 259-269.
Land Databas	Storbritannien
Syfte	Syftet med undersökningen var att utforska de sociala faktorerna så som sociala normer och gruppidentitet, som omringar inställningar hos personal mot patienter som skadar sig själva och som skulle kunna bestämma om inställningarna omvandlas till uppträdande.
Metod: Design	Kvalitativ semistrukturerade intervjuer
Urval	10 personer inom hälso- och sjukvård, tre män och sju kvinnor. Två läkare, en chef, fyra ledande sjuksköterskor, två sjuksköterskor och en sjukvårdsassistent
Datainsamling	Poster och "mun mot mun metoden". Individuella semistrukturerade intervjuer på mellan 20-60 min, de spelades in och transkriberades och delar av inspelningarna och transkripten analyserades mot varandra av en annan författare.
Dataanalys	Data jämfördes inom och mellan intervjuerna och teman hittades
Bortfall	Redovisas ej.
Slutsats	Resultatet visar vårdpersonalens olika sätt att se på självskadebeteende och dess orsaker samt beskriver hur personer med självskadebeteende värderas. Vidare visar resultatet på hur vårdpersonal skattar sin förmåga i hanterandet av personer med självskadebeteende, det visas att personalen ser andras insats som sämre än sin egen och att personalen kände olika mycket för patienterna beroende på varför de skadade sig själva. Resultatet beskriver också vilka hinder personalen upplever i organisationen samt att de ansåg akutvårdsavdelningen som en opassande plats att vårda personer med självskadebeteende. Erfarenhet och utbildning ställs mot varandra i fråga om vad som är viktigast. Personalen beskrev i stort en känsla av otillräcklighet.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II

Artikel 2

Referens	Cleaver, K., Meerabeau, L., & Maras, P. (2014). Attitudes towards young people who self-harm: Age, an influencing factor. <i>Journal of Advanced Nursing</i> , 70(12), 2884-2896. doi:10.1111/jan.12451
Land Databas	Storbritannien Cinahl
Syfte	Syftet var att fastställa inställningar hos akutvårdspersonal mot unga personer (mellan 12-18 år) som skadar sig själva och att få en förståelse för vad som grundar de inställningar som finns.
Metod: Design	Mixad metod Triangulering design med enkätundersökning och semistrukturerade intervjuer.
Urval	143 personer svarade på enkätundersökningen. Strategiskt urval till kvalitativa data, 12 sjukvårdsarbetare intervjuades. Inklusionskriterie för intervjuerna var att personerna skulle ha erfarenhet av att ge akutvård till personer som skadat sig själva.
Datainsamling	Enkäter skickades ut till sjuksköterskor och läkare anställda på fyra akutmottagningar samt ambulanspersonal på fem ambulansenheter. Semistrukturerade intervjuer.
Dataanalys	Beskrivande statistisk analys. Cronbach´s alpha poäng av mätinstrumenten. SPSS användes vid analysen. T-test och variansanalys gjordes.
Bortfall	467
Slutsats	En liten variation gick att se mellan de oberoende variablerna profession, ålder och kön. Statistiskt signifikant nivå gick att se i år av erfarenhet. Interaktion fanns mellan profession och år av erfarenhet. Resultatet visar inte signifikant skillnad mellan grupper. Vårdpersonalen höll positivare inställning till unga personer med självskadebeteende jämfört med inställningen de höll till äldre personer med självskadebeteende på grund av att de ansåg att de unga inte hade förståelse i innebörden av sitt beteende. Att de unga ses som så oförstående gör beteendet mer accepterat hos vårdpersonalen.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II

Artikel 3

Referens	Conlon, M., & O'Tuathail, C. (2012). Measuring emergency department nurses' attitudes towards deliberate self-harm using the self-harm antipathy scale. <i>International Emergency Nursing</i> , 20(1), 3. doi:10.1016/j.ienj.2010.08.001
Land Databas	Irland PubMed och Cinahl
Syfte	Syftet med studien var att mäta sjuksköterskors inställning mot avsiktlig självskada med hjälp av Self-Harm Antipathy Scale
Metod: Design	Mixad metod Prospektiv tvärsnittstudie, frågeformulär med delvis öppna frågor.
Urval	Av 168 sjuksköterskor registrerade på 4 akutmottagningsavdelningar på olika sjukhus på Irland skedde ett randomiserat urval av 100 sjuksköterskor. 87st svarade på enkäten.
Datainsamling	Frågeformuläret skickades randomiserat ut till 100 av de 168 utvalda registrerade sjuksköterskorna. Frågeformuläret bestod av tio demografiska frågor samt Self-Harm Antipathy Scale (SHAS) som innehöll 30 påståenden varav 17 var positivt laddade och 13 negativt laddade. Deltagarna fick besvara påståendena med en 7-gradig Likert-skala. I slutet av frågeformuläret fanns det möjlighet att beskriva sina känslor och sin inställning till personer med självskadebeteende.
Dataanalys	Beskrivande statistik. Trendanalys mellan de demografiska variablerna och inställningar med hjälp av SPSS användes.
Bortfall	13 personer.
Slutsats	Studien visade att deltagarna generellt hade en positiv inställning mot personer som orsakat självskada. Studien visade inga skillnader angående inställningar i variablerna kön, erfarenhet av patienter som skadar sig själva, utbildning om självskadebeteende, arbetslivslängd eller antal personer med självskadebeteende. Studien visade att sjuksköterskor i åldern 41-60 år hade en något positivare inställning mot personer med självskadebeteende än sjuksköterskor i åldern 21-40 år. Bristande utbildning, att akutmottagningsavdelningar är en opassande miljö för personer med självskadebeteende samt empati och antipati hos sjukvårdspersonalen var de huvudteman som framkom från de öppna frågeställningarna.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II

Artikel 4

Referens	Dickinson, T., & Hurley, M. (2012). Exploring the antipathy of nursing staff who work within secure healthcare facilities across the United Kingdom to young people who self-harm. <i>Journal Of Advanced Nursing</i> , 68(1), 147-158. doi:10.1111/j.1365-2648.2011.05745.x
Land Databas	Storbritannien CINAHL och PubMed
Syfte	Syftet med studien var att jämföra relevanta dimensioner av inställningar hos registrerade sjuksköterskor och vårdbiträden som arbetar inom institut för unga lagöverträdare och två rättsenheter för unga personer i Storbritannien i omvårdnaden mot unga personer som skadar sig själva.
Metod: Design	Kvantitativ Prospektiv tvärsnittsstudie
Urval	68 svarande, 47 sjuksköterskor och 21 vårdbiträden.
Datainsamling	Inbjudan att delta via brev, tackade personalen ja fick de ett självrapportsfrågeformulär. Frågeformulären innehöll demografiska frågor och SHASS (Self-Harm Antipathy Scale Score) som består av Likert-skolor och flervalsoalternativ som skall mäta inställningen hos deltagarna mot personer med självskadebeteende.
Dataanalys	Beskrivande statistik. Statistisk analys gjordes med SPSS version 17. Variansanalys för hypotesprövning användes för att se relationen mellan SHASS, subpoängen och de demografiska karaktärerna.
Bortfall	82 personer.
Slutsats	Generellt hade deltagarna positiv inställning till personer med självskadebeteende. Deltagare med utbildning om självskadebeteende visade på lägre antipati, vilket pekar mot positivare inställning, jämfört med deltagare som inte har någon utbildning. Utbildning var också signifikant associerat med högre kompetensuppfattning, lägre känsla av meningslöshet i omvårdnaden, högre accepterande och förståelse samt större behovsfunktion. Dock visade inte utbildning vara signifikant associerat med klienters uppsåt, manipulation, rättigheter och ansvar. Det visade sig att deltagare som varit registrerade sjuksköterskor före 1976 hade högre antipati generellt och på alla subkategorier förutom rättigheter och ansvar. Att vara sjuksköterska men inte mentalvårdssjuksköterska var associerat med ökad antipati och med signifikant ökning för alla subkategorier förutom rättigheter och ansvar samt behovsfunktion. Kvinnorna i studien påvisade generellt lägre antipati jämfört med männen. År av erfarenhet med personer med självskadebeteende, ålder på deltagarna eller antal möten med personer med självskadebeteende påverkade inte inställningen hos deltagarna.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II

Artikel 5

Referens	Egan, R., Sarma, K. M., & O'Neill, M. (2012). Factors influencing perceived effectiveness in dealing with self-harming patients in a sample of emergency department staff. <i>The Journal of Emergency Medicine</i> , 43(6), 1084-1090. doi:10.1016/j.jemermed.2012.01.049
Land Databas	Irland PubMed
Syfte	Syftet var att undersöka akutvårdspersonals prediktorer till upplevd personlig effektivitet i arbetet med patienter som skadar sig själva.
Metod: Design	Kvantitativ Prospektiv tvärsnittsstudie.
Urval	125 deltagare (28 läkare och 97 sjuksköterskor) från akutvårdsavdelningar fördelade på fem olika sjukhus på Irland.
Datainsamling	Den förste författaren delade ut information och frågeformulären till alla sjukhus. De ansvariga sjuksköterskorna på varje avdelning tog ansvar för att fördela och ta emot ifyllda frågeformulär.
Dataanalys	Beskrivande analys
Bortfall	152 personer
Slutsats	Elva personer av de som deltog i studien ansåg sig ha bristfällig kunskap i självskadebeteende, resterande 103 personer ansåg sig ha god eller mycket god kunskap. 93 deltagare ansåg sig vara så gott som trygga och 13 personer ansåg sig väldigt trygga i hanterandet av personer med självskadebeteende. 19 personer rapporterade att de inte kände sig det minsta trygga i sin förmåga att hantera personer med självskadebeteende. 58 deltagare kände sig hyfsat effektiva i arbetet med personer med självskadebeteende medan resterande 67 deltagare kände sig väldigt effektiva. 45 deltagare angav att de inte var det minsta negativt inställda till personer med självskadebeteende men den stora majoriteten av deltagarna, 79 personer, rapporterade att de i viss mån kände sig negativa mot patientgruppen. Endast en person ansåg sig vara väldigt negativ. Statistiskt signifikanta samband gick att se mellan effektivitet, kunskap, självsäkerhet och negativitet. Högt skattad kunskap resulterade i bättre effektivitet, detsamma gällde sambandet mellan självsäkerhet och effektivitet. Negativiteten var mindre hos dem som ansåg sig ha god effektivitet. Kunskap gjorde också att negativiteten minskade.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II

Artikel 6

Referens	Hauck, J. L., Harrison, B. E., & Montecalvo, A. L. (2013). Psychiatric nurses' attitudes toward patients with borderline personality disorder experiencing deliberate self-harm. <i>Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services</i> , 51(1), 20-29.
Land Databas	USA PubMed, Cinahl, PsycInfo
Syfte	Syftet med studien var att utforska psykiatrisjuksköterskors inställningar mot patienter med borderline personlighetsstörning som har ett självskadebeteende.
Metod: Design	Kvantitativ Deskriptiv tvärsnittsstudie med korrelationsdesign.
Urval	83 psykiatrisjuksköterskor svarade på frågeformulären. Inklusionskriterier: psykiatrisjuksköterskor som arbetande full- eller deltid i direktkontakt med patienter på slutenvårdsenheter oavsett skift. Exklusionskriterier: sjuksköterskor som arbetande för bemanningsföretag.
Datainsamling	Informationsbrev och frågeformulären lämnades till tre olika psykiatriska sjukhus där de skickades vidare via internpost till alla sjuksköterskor som uppfyllde inklusionskriterierna. Frågeformuläret innehöll demografiska frågor och utbildningsfrågor samt frågeformuläret ADSHQ (Attitudes towards Deliberate Self-harm Questionnaire).
Dataanalys	Beskrivande och statistisk analys. SPSS användes till dataanalysen. Variansanalys gjordes för att se om det fanns signifikanta skillnader mellan demografiska variabler kopplat till inställningar.
Bortfall	82 personer.
Slutsats	Deltagarna hade generellt positiv inställning mot personer med självskadebeteende. Det kunde inte påvisas att inställningen hade något samband med antal år av erfarenhet som psykiatrisjuksköterska, utbildningsnivå hos sjuksköterskorna eller om deltagaren vara man eller kvinna. Antalet år av arbete var signifikant relaterat till hur personalen upplevde sig hantera personer med självskadebeteende.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I

Artikel 7

Referens	Kool, N., van Meijel, B., Koekkoek, B., van der Bijl, J., & Kerkhof, A. (2014). Improving communication and practical skills in working with inpatients who self-harm: A pre-test/post-test study of the effects of a training programme. <i>BMC Psychiatry</i> , 14(1), 64-82. doi:10.1186/1471-244X-14-64
Land Databas	Holland PubMed
Syfte	Syftet med studien var att beskriva den vetenskapliga utvärderingen av utbildningsprogrammet för personal som vårdar personer med självskadebeteende.
Metod: Design	Kvantitativ Quasi-experimentellt pre-test/post-test design.
Urval	178 deltagare färdigställde ett eller flera frågeformulär
Datainsamling	Deltagarna besvarade ett eller flera frågeformulär före och efter dem hade genomfört ett utbildningsprogram inom självskadebeteende. Utbildningsprogrammet var riktade till vårdpersonal som hade nära kontakt med personer med självskadebeteende.
Dataanalys	Beskrivande analytisk statistik. T-test genomfördes för att mäta effekterna av Utbildningsprogrammet. Deltagarna utvärderade utbildningsprogrammet med hjälp av en översikt.
Bortfall	182 personer
Slutsats	Inställningen visade sig förbättras på en signifikant nivå efter utbildningen. Vid jämförelse av inställningen före och efter utbildningen ansåg deltagarna känna mer empati och att de hade bättre förmåga att bedöma, hänvisa och ta hand om personer med självskadebeteende. Ingen signifikant association gick att se mellan utbildningens effekt och olika faktorer som till exempel ålder och kön. Efter utbildningen kände sig deltagarna mindre hjälplösa eftersom att de hade fått en bättre förståelse, både för patienternas och för sitt eget beteende. Deltagarna hade också förstått underliggande problem och vikten av att samtala om dessa med patienterna. De hade också kommit till insikt att det inte var till fördel att pressa patienterna att sluta skada sig själva och att de inte behövde stoppa den typen av beteende eftersom att de gör som de gör av en anledning.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II

Artikel 8

Referens	Martin, C., & Chapman, R. (2014). A mixed method study to determine the attitude of Australian emergency health professionals towards patients who present with deliberate self-poisoning. <i>International Emergency Nursing</i> , 22(2), 98-104. doi:10.1016/j.ienj.2013.09.002
Land Databas	Australien Cinahl och PubMed
Syfte	Syftet var att fastställa inställningar hos sjuksköterskor och läkare mot patienter med avsiktlig självförgiftning samt att identifiera om det finns skillnader mellan de två grupperna.
Metod: Design	Mixad metod Prospektiv tvärsnittsstudie. Frågeformulär med delvis öppna frågor.
Urval	186 personer, 133 sjuksköterskor respektive 53 läkare svarade från sammanlagt tre akutvårdsavdelningar.
Datainsamling	Självadministrerat frågeformulär som innehöll demografiska frågor, ADSHQ samt två öppna frågor skickades ut till alla läkare och alla sjuksköterskor som var fastanställda på tre akutvårdsavdelningar i ett nätverk i Melbournes sydöstra förorter mellan mars och maj 2013. De faktorer som mättes var: upplevd självförtroende mot patienter som har självskadebeteende, effektivitet i hanterande, empatiskt förhållningssätt och hantering av lagar och regler.
Dataanalys	Data analyserades med Stata Statistical Software utgåva 12. Jämförande av kategoriska demografiska variabler av professionerna gjordes med logistisk regression. Linjär regression användes för att bedöma styrkan av linjära relationer mellan ADSHQ totala poäng och de olika faktorernas poäng. Kvalitativ data transkriberades, mönster och återkommande teman plockades ut.
Bortfall	224 personer
Slutsats	Deltagarna hade generellt positiv inställning till patienter som avsiktligt förgiftat sig själva. Läkarna i studien hade en mer positiv inställning än sjuksköterskorna, läkarna upplevde sig också kunna behandla patienterna mer effektivt än sjuksköterskorna. Läkare äldre än 50 år hade en mer positiv inställning, högre upplevd förmåga att behandla patienterna effektivt och lättare att hantera patienterna effektivt utifrån lagar och sjukhusregler som styr det praktiska arbetet än sjuksköterskor äldre än 50 år. Läkare med mer än 10 års erfarenhet på akutvårdsavdelning hade generellt mer positiv inställning och högre upplevd förmåga att behandla patienterna effektivt än sjuksköterskor med samma erfarenhet. Deltagare som fått DSP (avsiktlig självförgiftnings)-utbildning visade en mer positiv inställning och högre upplevd förmåga att behandla patienterna effektivt jämfört med de som inte fått någon träning. Inga skillnader mellan könen eller grad av utbildning inom professionerna kunde ses i studien. Öppna frågor: Uppfattningen om patienterna skilde sig beroende på vilka orsaker som gjorde att patienterna förgiftade sig. Deltagarna kände mer empati om det var självmordsförsök än om det var uppmärksamhetssökande och om patienterna var återkommande ledde detta till frustration hos deltagarna. En del av deltagarna ansågs sig inte döma någon och ansåg sig ta hand om alla lika oavsett anledning till att de var på avdelningen. En del deltagare efterfrågade mer utbildning eftersom att de inte ansåg sig tillräckliga i vårdandet av personer med självskadebeteende. Sjuksköterskor skrev mer empatiska påståenden och uttryckte mer frustration kring patienterna än vad läkarna gjorde.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I

Artikel 9

Referens	McCarthy, L., & Gijbels, H. (2010). An examination of emergency department nurses' attitudes towards deliberate self-harm in an Irish teaching hospital. <i>International Emergency Nursing</i> , 18(1), 29-35. doi:10.1016/j.ienj.2009.05.005
Land Databas	Irland CINAHL
Syfte	Syftet med studien var att undersöka akutvårdsavdelningssjuksköterskors inställningar mot individer som avsiktligt skadar sig själva, inkluderande relationer mellan inställningar och faktorer som ålder, akademiska prestationer, erfarenhetslängd och självskadebeteendebildning.
Metod: Design	Kvantitativ Prospektiv tvärsnittsstudie med deskriptiv sambandsdesign
Urval	Akutvårdsavdelningssjuksköterskor arbetande på en nivå 1 trauma-akutvårdsavdelning på de stora universitetssjukhusen på Irland. 68 deltagare.
Datainsamling	Sjuksköterskorna blev inbjudna via email och brev. Varsitt individuellt adresserat kuvert med introduktionsbrev och frågeformulär fanns att hitta på avdelningen. Frågeformuläret mätte inställningar över fyra dimensioner på en fyra poängs likertskala. En skala där deltagaren fyller i instämmer helt eller instämmer inte alls eller någonstans däremellan.
Dataanalys	SPSS användes som dataanalys av de fyra dimensionerna. Oberoende t-test
Bortfall	12 personer.
Slutsats	Sammantaget visar studien att akutvårdsavdelningssjuksköterskorna som deltog hade positiva inställningar mot dem som sökte sig till avdelningen med sitt avsiktliga självskadebeteende. Studien visar att faktorerna ålder, utbildning och erfarenhetslängd påverkade inställningen hos sjuksköterskorna. Det gick att se en signifikant skillnad på sjuksköterskorna med akademiska kvalifikationer jämfört med de sjukhustränade.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I

Artikel 10

Referens	Muehlenkamp, J. J., Claes, L., Quigley, K., Prosser, E., Claes, S., & Jans, D. (2013). Association of training on attitudes towards self-injuring clients across health professionals. <i>Academy for Suicide Research</i> , 17(4), 462-468. doi: 10.1080/13811118.2013.801815
Land Databas	Belgien PsycInfo och PubMed
Syfte	Syftet med studien var att utvärdera associationer mellan självskadeutbildning och inställningar över olika vårdprofessioner
Metod: Design	Kvantitativ Prospektiv tvärsnittsstudie med sambandsanalys.
Urval	342 social arbetare, psykologer, psykiatrisjuksköterskor och sjuksköterskor inom medicin från 12 allmänna- och psykiatrisjukhus i Belgien.
Datainsamling	Frågeformulär.
Dataanalys	Beskrivande statistik analys. Hypotesprövning genomfördes.
Bortfall	Redovisas ej.
Slutsats	Psykologer hade signifikant högre upplevd kunskap och självförtroende i att hantera personer med självskadebeteende än de andra professionerna som undersöktes. Av deltagarna som påstod sig sakna utbildning om självskadebeteende var det medicinsjuksköterskor som rapporterade signifikant mindre upplevd kunskap än de andra grupperna och de kände sig mindre bekväma i hanterandet av personer med självskadebeteende jämfört med psykiatrisjuksköterskor och psykologer. Psykiatrisjuksköterskorna och psykologerna som inte hade fått utbildning var jämförbara på upplevd kunskap och trygghet. Männen i studien rapporterade mer negativa inställningar än kvinnorna. Psykologer skattade sin upplevda kunskap högre och hade mer empati samt mindre negativa inställningar än de andra professionerna. Utbildningen hade signifikant påverkan på inställningen, de som fått utbildning angav mer empati, ansåg sig ha högre kunskap och känna sig mer bekväma.
Vetenskaplig kvalitet	Grad II

Artikel 11

Referens	Perboell, P.W., Hammer, N.M., Oestergaard, B., & Konradsen, H. (2015). Danish emergency nurses' attitudes towards self-harm – a cross-sectional study. <i>International Emergency Nursing</i> , 23(2), 144-149. doi: 10.1016/j.ienj.2014.07.003
Land Databas	Danmark PubMed
Syfte	Syftet med studien var att undersöka danska akutvårdssjuksköterskors inställningar mot personer inlagda på sjukhus efter paracetamolförgiftning. Vidare undersöker studien relationen mellan inställningar och faktorer som ålder, kön och utbildning i självskaðebeteende.
Metod: Design	Kvantitativ Prospektiv tvärsnittsstudie, enkätundersökning
Urval	Strategiskt urval. 122 sjuksköterskor från 7 sjukhus arbetandes på akutvårdsavdelning.
Datainsamling	Ansvarig sjuksköterska på respektive avdelning blev kontaktad via e-post. Vid samtycke av studien skickades information om studien, att det var frivilligt att delta och att det var konfidentiellt ut via e-post till sjuksköterskorna. Påminnelse skickades ut en gång i veckan och den förste författaren besökte även avdelningarna för att göra alla sjuksköterskor medvetna om studien. Ifyllda frågeformulären samlades in i en sluten box på avdelningarna under tre veckor. Enkäten innehöll frågeformuläret <i>The Attitude Towards Deliberate Self-Harm Questionnaire</i> (ADSHQ) samt demografiska frågor. ADHQ blev översatt från engelska till danska och blev därefter testad i en grupp med hjälp av kognitiv intervju, vilket resulterade i flera förändringar av frågorna. Till slut gjordes en pilotstudie med små justeringar innan den var färdig.
Dataanalys	SPSS version 20 användes för dataanalys, medelvärde och SD räknades ut för att mäta inställning, envägsanalys av variation mättes för att se påverkan av faktorerna. Statistisk signifikant var satt till $P < 0.05$.
Bortfall	132 personer
Slutsats	Majoriteten (79 %) höll positiva inställningar mot personer som överdoserat paracetamol. Höga poäng i frågeformuläret, vilket indikerar mot en positiv inställning, blev det på upplevd förmåga i bedömningen av patienterna och empati mot dem. Däremot blev det låga poäng, vilket indikerar mot en negativ inställning, på förmågan att ta hand om patienterna och upplevd förmåga att klara lagar och sjukhusets regler. Sjuksköterskor som arbetat längre än tre år på en akutvårdsavdelning hade en positivare inställning än de som arbetat kortare. Sjuksköterskor som var äldre än 40 år var mer trygga i omhändertagandet än sjuksköterskor i åldern 20-30. En positivare inställning med större empati och mer trygghet i bedömningen av patienterna gick att påvisa hos kvinnorna jämfört med männen. Sjuksköterskor som fått utbildning om självskaðebeteende hade en mer positiv inställning, framförallt i förmågan att ta hand om patienterna, än de som inte hade fått utbildning.
Vetenskaplig kvalitet	Grad I

Elvira Duphorn

Mårten Bylander

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se